

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DUS.III.501.7.2018.AJ

Warszawa, dnia 1 lutego 2018 r.

Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy
ZARZĄD KRAJOWY
Wpłynęło dnia 08.02.18
Nr 20
du Bukiel

Pan
Krzysztof Bukiel
Przewodniczący Zarządu Krajowego
Ogólnopolskiego Związku Zawodowego
Lekarzy

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na wystąpienie Pana Przewodniczącego z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie elektronicznych zwolnień lekarskich, po uzyskaniu stanowiska Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Obowiązujące przepisy ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa jednoznacznie określają termin wejścia w życie obowiązku wystawiania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy wyłącznie w postaci elektronicznej jako **1 lipca 2018 r.** Ze stanowiska Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest gotowy do tej zmiany i w jego ocenie wydłużanie – po raz kolejny - tego terminu jest nieuzasadnione i nie przyniesie korzyści wskazywanych w wystąpieniach organizacji lekarskich.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym fakultatywność wystawiania zwolnień lekarskich w postaci elektronicznej istnieje od 1 stycznia 2016 r. Od tej daty Zakład Ubezpieczeń Społecznych na Platformie Usług Elektronicznych (PUE ZUS) udostępnił funkcje związane z wystawianiem i obsługą elektronicznych zwolnień lekarskich dla lekarzy, pracodawców (płatników) i pacjentów (ubezpieczonych). Od września 2016 r. możliwe stało się przekazywanie do ZUS elektronicznych zwolnień lekarskich wystawionych w aplikacjach gabinetowych. Dzięki funkcjom udostępnionym lekarzom w systemie ZUS, zoptymalizowany został proces wystawienia zaświadczeń lekarskich, szczególnie w przypadku konieczności wystawienia zwolnienia pacjentowi, który jest zatrudniony u więcej niż jednego pracodawcy i każdego z nich należy poinformować o niezdolności do pracy pacjenta. W systemie istnieje

dostęp do danych pacjenta, jego pracodawców (płatników składek) oraz członków rodziny. Po wpisaniu numeru PESEL pacjenta, pozostałe dane identyfikacyjne zapisują się w e-ZLA automatycznie. E-zwolnienie, które wystawi lekarz, automatycznie trafia do systemu ZUS i jest w nim zapisane. Dlatego lekarz nie musi dostarczać papierowych zwolnień do ZUS oraz przechowywać ich drugiej kopii. Nie musi też pobierać w placówkach ZUS bloczków formularzy ZUS ZLA. Jeżeli lekarz wystawi e-ZLA, każdy pracodawca, który założył swój profil na Platformie Usług Elektronicznych ZUS ma niemal natychmiastową wiedzę o zwolnieniu wystawionym pracownikowi. Nie musi zatem sprawdzać, czy pracownik dostarczył zwolnienie w terminie 7 dni od daty jego otrzymania, ani przekazywać elektronicznego zwolnienia lekarskiego do ZUS nawet wówczas, gdy płatnikiem zasiłków jest ZUS.

Ponadto – w ramach realizacji ustawowego obowiązku - 1 grudnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na portalu PUE ZUS udostępnił lekarzom możliwość podpisywania elektronicznych zwolnień lekarskich bezpłatnym certyfikatem wydawanym przez ZUS. Wdrożenie nowej metody autoryzacji elektronicznych zwolnień lekarskich zostało poprzedzone konsultacjami m.in. ze środowiskiem lekarskim, w zakresie wyboru najbardziej optymalnego sposobu autoryzacji oraz przeprowadzonymi wspólnie z lekarzami testami nowego rozwiązania.

Zaświadczenia lekarskie o czasowej niezdolności do pracy służą ubezpieczonym, a ZUS z tytułu ich obsługi nie czerpie żadnych korzyści. Zaświadczenia lekarskie są nie tylko dowodami do ustalenia prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, wypłacanych m.in. przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ale również dokumentują inne okoliczności niezwiązane bezpośrednio ze świadczeniami z tytułu choroby (np. usprawiedliwienie nieobecności w pracy). W myśl przepisów ustawy z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta - zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy to również jedna z form, w jakiej lekarz przekazuje pacjentowi informację o jego stanie zdrowia.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 54 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – Zakład upoważnia lekarza do wystawiania zaświadczeń lekarskich po złożeniu oświadczenia, że lekarz zobowiązuje się do przestrzegania zasad orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wykonywania obowiązków wynikających z przepisów powołanej ustawy. Przepisy te nie przewidują wynagrodzenia dla lekarza za wystawienie zaświadczenia lekarskiego – zarówno ze strony ZUS jak i pacjenta.

W świetle przepisów ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (art. 2 ust. 1) – orzekanie o stanie zdrowia i związane z tym wystawianie zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy jest częścią wykonywania zawodu lekarza. Stosownie do przepisów ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – osoby ubezpieczone mają zagwarantowane prawo do uzyskiwania (nieodpłatnie) orzeczeń i zaświadczeń lekarskich, jeżeli są one związane m. in. z niezdolnością do pracy.

Te wszystkie regulacje nie przewidują rozwiązań, zgodnie z którymi określone czynności wykonywane przez lekarza w ramach udzielania świadczenia zdrowotnego – byłyby odrębnie finansowane przez różne podmioty (poza zakresem udzielonego świadczenia zdrowotnego finansowanego w ramach ubezpieczenia zdrowotnego).

Podkreślić należy, że w związku z terminem wejścia w życie obowiązku wystawiania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy wyłącznie w postaci elektronicznej, określonym przepisami ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa na 1 lipca 2018 r. po stronie ZUS uruchomione zostały prace, których celem jest:

- przygotowanie wszystkich interesariuszy (lekarze, placówki medyczne, producenci aplikacji gabinetowych, pracodawcy, pacjenci, pracownicy ZUS) do zmian, które wejdą w życie od 1 lipca 2018 r.
- upowszechnienie wystawiania zaświadczeń lekarskich w formie elektronicznej jeszcze przed wejściem w życie ww. zmian.

We wrześniu 2017 r. do realizacji zatwierdzony został szczegółowy harmonogram prac Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jak podkreśliła Prezes ZUS w Centrali Zakładu:

- w listopadzie zorganizowane zostały spotkania z placówkami medycznymi oraz producentami aplikacji gabinetowych, w tym wspólne warsztaty w celu wsparcia podmiotów leczniczych w definiowaniu wymagań biznesowych do aplikacji oraz omówienia kluczowych aspektów z perspektywy użytkowników, które determinują możliwość korzystania z aplikacji gabinetowych w procesie wystawiania e-ZLA;
- podjęta została intensywna współpraca z producentami aplikacji gabinetowych, dla których uruchomione zostało specjalne forum dyskusyjne, w ramach którego Zakład udziela niezbędnych informacji. Ponadto w kwietniu br. – w odpowiedzi na oczekiwania firm wytwarzających oprogramowanie dla lekarzy – udostępnione zostanie środowisko testowe, na którym możliwe będzie sprawdzanie rozwiązań wprowadzanych w zakresie obsługi e-ZLA w tych aplikacjach w komunikacji z systemem ZUS;

- w grudniu 2017 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Naczelnej Izby Lekarskiej i Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie, Ministerstwem Zdrowia, CSIOZ oraz zaproszonymi przez MZ przedstawicielami środowiska lekarskiego;
- odbyło się spotkanie z przedstawicielami dużych płatników składek w celu omówienia wymagań biznesu do zmian w portalu PUE ZUS w celu sprawnego zarządzania informacjami z elektronicznych zwolnień lekarskich przez pracodawców odbierających na portalu PUE ZUS zwolnienia swoich pracowników. Na podstawie postulatów zebranych od współpracujących z ZUS pracodawców opracowane zostały wymagania definiujące zmiany konieczne do realizacji w celu optymalizacji funkcji dostępnych na portalu PUE ZUS, związanych z obsługą elektronicznych zwolnień lekarskich przez płatników składek. Zmiany mają na celu zmniejszenie czasochłonności i poziomu skomplikowania używanych funkcji.

W ramach działań prowadzonych lokalnie do końca grudnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych:

- nawiązał kontakt z 2 481 placówkami medycznymi i uczelniami medycznymi
- zawarł 31 porozumień z placówkami medycznymi w zakresie ich zobowiązania do wystawiania e-ZLA
- przeprowadził 1016 szkoleń dla lekarzy i placówek medycznych
- odbyły się 154 spotkania z płatnikami strategicznymi.

Od listopada 2017 r. we wszystkich oddziałach ZUS zostali wytypowani liderzy zmiany, którzy są odpowiedzialni za popularyzację wiedzy o e-ZLA, szkolenia dla klientów oraz wsparcie wszystkich interesariuszy projektu w działaniach na rzecz upowszechniania elektronicznej zwolnień lekarskich. Pracownicy terenowych jednostek ZUS informują lekarzy i placówki medyczne:

- o zmianie przepisów i terminie, od którego będzie istniał obowiązek wystawiania zwolnień lekarskich wyłącznie w postaci elektronicznej,
- o tym jak wystawiać e-ZLA na PUE ZUS,
- o korzyściach i ułatwieniach wynikających z wystawiania e-ZLA,
- o nowej metodzie podpisywania e-ZLA (bezpłatny certyfikat wydawany przez ZUS).

Ponadto dystrybuują materiały informacyjne, zakładają lekarzom konta na PUE ZUS, pomagają w uzyskaniu bezpłatnego certyfikatu do podpisywania e-ZLA, prowadzą przystanowiskowe warsztaty w zakresie wystawiania e-ZLA.

W wyniku tych działań zaobserwować można większą niż we wcześniejszym okresie liczbę e-ZLA wpływających do ZUS.

W celu realizacji ustawowego obowiązku dotyczącego udostępnienia w systemie ZUS możliwości wystawiania i obsługi elektronicznych zwolnień lekarskich oraz udostępnienia lekarzom nowego sposobu podpisywania e-ZLA w postaci bezpłatnego certyfikatu z ZUS, poniesione zostały nakłady finansowe na dostosowanie systemu informatycznego ZUS w wysokości ponad 16,8 mln złotych.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że nie widzę podstaw do zmiany terminu wejścia w życie obowiązku wystawiania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy wyłącznie w formie elektronicznej.

Z wyrazami szacunku

z up.

MINISTER
Marcin Zieleniecki
PODSEKRETARZ STANU